

Brüssel, 13. juuni 2016
(OR. en)

9216/16

ECOFIN 458
UEM 205
SOC 322
EMPL 219
COMPET 292
ENV 338
EDUC 193
RECH 185
ENER 201
JAI 449

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Komisjoni dok nr:	9133/16 ECOFIN 424 UEM 174 SOC 288 EMPL 184 COMPET 261 ENV 305 EDUC 161 RECH 153 ENER 166 JAI 411 - COM(2016) 336 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, milles käsitletakse Luksemburgi 2016. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Luksemburgi 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele eespool nimetatud nõukogu soovitus eelnõu, mis põhineb komisjoni ettepanekul COM(2016) 336 final ning mida on muudetud ja milles on kokku lepitud nõukogu erinevates komiteedes.

NÕUKOGU SOOVITUS,

...

**milles käsitletakse Luksemburgi 2016. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu
arvamus Luksemburgi 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjon võttis 26. novembril 2015 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2016) algust. Euroopa Ülemkogu kiitis 17.–18. märtsil 2016 heaks iga-aastases majanduskasvu analüüsis esitatud prioriteedid. Komisjon võttis 26. novembril 2015 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1176/2011² alusel vastu häiremehhanismi aruande, milles Luksemburgi ei nimetatud ühe liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal päeval võttis komisjon vastu soovitusel nõukogu soovitusel kohta, milles käsitletakse euroala majanduspoliitikat. 18.–19. veebruaril 2016 kiitis Euroopa Ülemkogu soovitusel heaks ja 8. märtsil 2016 võttis nõukogu selle vastu³. Kuna Luksemburgi rahaühik on euro ning majandus- ja rahaliidu riigid on üksteisega tihedalt seotud, peaks Luksemburg tagama kõnealuse soovitusel täieliku ja õigeaegse täitmise.
- (2) 26. veebruaril 2016 avaldati 2016. aasta aruanne Luksemburgi kohta. Selles hinnati Luksemburgi edusamme 14. juulil 2015 nõukogu vastu võetud riigipõhiste soovitusel täitmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel.
- (3) Luksemburg esitas 29. aprillil 2016 oma 2016. aasta riikliku reformikava ja 2016. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta (ELT L 306, 23.11.2011, lk 25).

³ ELT C 96, 11.3.2016, lk 1.

- (4) Asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on nähtud ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013⁴ artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitude rakendamist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Komisjon esitas täiendavad üksikasjad kõnealuse sätte kasutamise kohta suunistes selle kohta, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega.
- (5) Luksemburgis rakendatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt kavatakse valitsus saavutada 2017. aastal eelarve tasakaalu, seejärel hoida eelarve kerges ülejäägis ja jõuda 2020. aastaks ülejäägini 0,4 % SKPst. Keskpika perioodi eelarve-eesmärk täidetakse kogu programmiperioodi jooksul. Oma stabiilsusprogrammis teatas Luksemburg siiski, et keskpika perioodi eelarve-eesmärki muudetakse: struktuurselt ülejäägilt 0,5 % SKPst (2016. aastani) struktuursele puudujäägile 0,5 % SKPst alates 2017. aastast. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse 2020. aastaks järk-järgult suurenema 23,5 %-ni SKPst. Eelarveprognoside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav ning 2017. ja 2018. aasta puhul soodne. Komisjoni 2016. aasta kevadproгноosi põhjal peaks struktuurne ülejääk vähenema 2016. aastal 1,4 %-ni SKPst ja 2017. aastal 0,3 %-ni SKPst ning seega keskpika perioodi eelarve-eesmärki ületama. Võimalikke tulevasi kõrvalekaldeid hinnatakse lähtudes nõudest hoida struktuurne eelarvepositsioon keskpika perioodi eelarve-eesmärgi juures, pidades meeles vajadust tagada riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus, eelkõige pensionide valdkonnas. Nõukogu on stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2016. aasta kevadproгноosi arvesse võttes seisukohal, et Luksemburg täidab eeldatavasti stabiilsuse ja kasvu pakti sätteid.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

- (6) Luksemburgi ametiasutused on teatanud 2017. aastal eeldatavasti jõustuva ulatusliku maksureformi põhisuunad. Selle reformiga nähakse ette muudatused peamiselt otsese maksustamise valdkonnas nii üksikisikute kui ka äriühingute jaoks. Reformi eesmärk on järkjärgult vähendada äriühingu tulumaksumäära (konkurentsi suurendamiseks) ja muuta üksikisiku tulumaks astmelisemaks (õigluse suurendamiseks). Samas on oht, et teatavate maksukulude suurenemine, eelkõige seoses eluasemega, kahandab maksubaasi. Ka teatavad rahvusvahelised arengusuunad võivad mõjutada Luksemburgi maksusüsteemi ülesehitust ja toovad esile vähemalt ühe osa maksutulude hapruse. Maksutulude prognoositavuse tagamiseks on võimalik maksubaasi veelgi laiendada, seda eelkõige kehtiva madala kinnisvaramaksu läbivaatamise ja alternatiivsete maksukogumise allikate, sealhulgas keskkonnamaksude parema ärakasutamise kaudu. Sellega seoses lubaks intellektuaalomanditulu maksustamise erikorra tühistamine äriühingu tulumaksubaasi mõnevõrra laiendada. Euroopa poolaasta raames jälgitakse ka edaspidi hoolega maksureformide vastuvõtmist ja rakendamist.
- (7) Luksemburgi ametiasutused on püüdnud majandust mitmekesistada, tunnistades riske, mis kaasnevad suure sõltuvusega finantssektorist. Võttes arvesse riigi suuri tööjõukulusid, pakuvad suurema lisandväärtusega tegevused potentsiaali luua alternatiivseid majanduskasvuallikaid. Seepärast sõltub Luksemburgi majanduse edukas mitmekesistamine suuresti sellistest sektoritest, mis on tööjõukulude taseme suhtes vähem tundlikud. Need põhinevad enamjaolt teadusuuringutel ja innovatsioonil, mis on sageli tehnoloogiamahukad ja teadmispõhised. Juba niigi eduka mittefinantsteenuste sektori edasine laienemine aitaks samuti majandust mitmekesistada. Majandusarengut pärssivate olemasolevate investeerimis- ja innovatsioonitõkete vähendamine või kõrvaldamine päästaks valla innovatsioonipotentsiaali ja soodustaks mitmekesistamist. Kuigi avaliku sektori investeeringud on üle euroala keskmise, ei ole erainvesteeringuid piisavalt. Majanduskasvu väljavaadete seisukohast on oluline hoida investeeringud kõrgel tasemel. Riigiaruandes sisalduv analüüs näitab, et Luksemburgi õigusaktid on äriteenuste ja jaekaubandusettevõtte jaoks kõige piiravamad liidus. Peamised piirangud on osalusega seotud nõuded, hääleõigus ja valdkondadevahelised piirangud äriteenuste sektoris, samuti jaemüügisektori suhtes kehtivad asutamis- ja tegevuspiirangud.

- (8) Eluaseme hindade pidev tõus viimastel aastakümnetel koos lähiaastateks prognoositud tugeva rahvastiku- ja tööhõivedünaamikaga võib saada takistuseks rahvastiku ja tööjõu kavandatud kasvule. See väljavaade on isegi tõenäolisem seetõttu, et majandus sõltub suuresti naaberriikidest pärit kõrge kvalifikatsiooniga töötajatest, kelle osakaal kogutööhõivest on ligikaudu üks kolmandik. Elamukinnisvara hindade dünaamilisus on ajendatud nõudluse ja pakkumise vahelisest ebakõlast, eelkõige kättesaadavate ja taskukohaste eluasemete puudusest. Uusehitiste jaoks vajaliku maa ebapiisav kättesaadavus ja kesine haldussuutlikkus ehituslubade andmisel vähendavad eluasemete paindlikku pakkumist. Suur osa kehtiva poliitika raames ettenähtud maksusoodustustest kapitaliseeritakse tõenäoliselt eluaseme hindadesse, võttes arvesse jäika pakkumist eluasemeturul. Jõupingutusi taskukohaste hindadega sotsiaalkorterite pakkumisel saaks samuti suurendada. Praegune eluasemeturg mitte ainult ei takista leibkondadel Luksemburgi elama asumist, vaid ka teravdavad liiklusummikute ja saaste probleeme. Rahvastiku vananemist käsitlevas 2015. aasta aruandes esitatud uued demograafilised prognoosid avaldavad survet kõrvaldada takistused investeeringutelt transpordi ja eluaseme valdkonnas ning neid tuleks kajastada neljas tulevases valdkondlikus kavas (eluasemed, transport, majandustegevuspiirkonnad ja rohealad).
- (9) Majanduse mitmekesistamist võib takistada asjaolu, et palkade areng mõnes sektoris ei pruugi olla kooskõlas tootlikkuse arenguga. See piirab sihtsektoreid, peamiselt suure lisandväärtusega sektoreid veelgi enam. Viimase kümne aastaga on Luksemburgis tööjõu ühikukulu suurenenud kiiremini kui enamikus euroala liikmesriikides. Kogu majandust hõlmav palkade automaatne indekseerimine piirab palkade varieerimist eri sektorite vahel, mistõttu tööviljakuse erinevusi ei pruugita arvesse võtta. Pikka aega kestnud madala inflatsiooni tõttu on palkade automaatne kohandamine siiski edasi lükkunud ja selle tulemusel on palkade areng olnud mõõdukas. Nõrga palgaarengu ja toodangu hüppelise kasvuga samal ajal on kulupõhine konkurentsivõime vähenenud. Sellega seoses on palgasuundumuste jälgimine põhjendatud.

- (10) Pikemas perspektiivis kujutavad ohtu elanikkonna vananemisega seotud kulud, eelkõige pensionikulud. Luksemburgis on tehtud mõningaid edusamme, et kaotada lõhe seadusjärgse ja tegeliku pensionile jäämise ea vahel, piirates ennetähtaegselt pensionile jäämist. 2015. aasta juulis esitati parlamendile seaduseelnõu ennetähtaegselt pensionile jäämise skeemide muutmiseks. Ent kuigi üks pensioniskeem tühistatakse, siis juurdepääsu muudele ennetähtaegselt pensionile jäämise skeemidele hõlbustatakse osaliselt. 2015. aasta juulis võeti vastu töövõimetute töötajate ümberliigitamise seadus ja seda rakendatakse alates 1. jaanuarist 2016. Seadusega suurendati töövõimetute töötajate võimalusi jääda tööturule, mistõttu väheneb nende inimeste arv, kes liituvad ennetähtaegselt pensionile jäämise skeemiga. Ennetähtaegselt pensionile jäämine on endiselt laialt levinud ja stiimulid kauem töötada piiratud. Luksemburgil puudub täielik strateegia selle kohta, kuidas vanemaid töötajaid kauem tööturul hoida ning kuidas neile pakkuda stiimuleid ja oskusi tööturule tagasi tulemiseks. Nn tööea pakt, mille eesmärk on soodustada eakamate töötajate töötamise jätkamist ettevõtetes, kus on üle 150 töötaja, on veel parlamendis arutusel.
- (11) 2012. aasta pensionireformi kohaselt tuleks pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust jälgida ja hinnata iga viie aasta järel alates reformi vastuvõtmisest. Valitsus kinnitas oma kavatsust teha hindamine algselt plaanitud 2017. aasta asemel pigem 2016. aastal ja moodustas pensioni tööühik, kelle ülesanne on hindamine teostada. Edasiminekut ei ole toimunud varemalt nõukogu antud soovitusel osas siduda seadusjärgne pensioniiga oodatava elueaga. Luksemburg on ainus liikmesriik, kus seadusjärgset ja ennetähtaegselt pensionile jäämise iga ei ole 2013.–2060. aastal kavas tõsta. Rahvastiku vananemist käsitlevas 2015. aasta aruandes esitatud elanikkonna vananemisega seotud kulusid on allapoole korrigeeritud, kuid läbivaatamist on peamiselt seletatud vaid soodsamate demograafiliste prognoosidega ning ühtegi uut reformi ei ole vastu võetud. Isegi pärast läbivaatamist on pensionikulude prognoositav kasv endiselt liidu kiireim. Lisaks peab Luksemburg toime tulema pikaajalise hoolduse kulude prognoositava suurenemisega, mis osakaaluna SKPst on kõigi liikmesriikide üks suurimaid. See omakorda paistab olevat tingitud ülalpeetava elanikkonna osakaalu suurimast prognoositavast kasvust liidus 2060. aastaks. On tehtud ettevalmistusi reformiks, et tagada pikaajalise hoolduse kindlustuse pikaajaline jätkusuutlikkus.

- (12) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud põhjalikult Luksemburgi majanduspoliitikat ja avaldanud selle tulemused 2016. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Luksemburgile esitatud soovitude alusel võetud meetmeid. Arvesse ei ole võetud mitte üksnes nende asjakohasust Luksemburgi eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, vaid ka vastavust ELi õigusnormidele ja suunistele, pidades silmas vajadust anda tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panus ja tugevdada nii ELi üldist majandusjuhtimist. Euroopa poolaasta raames koostatud soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1 ja 2.
- (13) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Luksemburgi stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja on arvamusel,⁵ et Luksemburg täidab eelduste kohaselt stabiilsuse ja kasvu pakti,

⁵ Vastavalt määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

SOOVITAB Luksemburgil võtta 2016.–2017. aastal järgmisi meetmeid.

1. Tagada riiklike pensionide pikaajaline jätkusuutlikkus, suurendades tegelikku pensioniiga, piirates ennetähtaegselt pensionile jäämise iga, suurendades kauem töötamise stiimuleid ja sidudes seadusjärgse pensioniea oodatava elueaga.
2. Kõrvaldada investeeringuid ja innovatsiooni takistavad asjaolud, mis piiravad majanduslikku arengut äriteenuste sektoris. Käsitleda eluasemeinvesteeringuid takistavaid kitsaskohti.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*
